

Ling *Varia*

Vol. XVIII / 2023 / Nr 1 (35)

Prawdopodobnie gdzieś w Krakowie jesienią 1910 r. Drugi od lewej stoi Kazimierz Nitsch, kolejne osoby to Cezaria Baudouin de Courtenay i jej pierwszy mąż Max Vasmer. Nie wiadomo, kim są mężczyzna podpierający się laską i stojąca naprzeciwko niego kobieta.

Ze zbiorów Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie,
Materiały prof. Kazimierza Nitscha, sygn. K III-51

LingVaria

LingVaria

**PÓŁROCZNIK WYDZIAŁU POLONISTYKI
UNIwersYTETU Jagiellońskiego**

ROK XVIII (2023), NR 1 (35)

Rada Naukowa

prof. Jolanta ANTAS (Uniwersytet Jagielloński, Kraków), prof. Alexander BIERICH (Universität Trier), prof. Irena BOGOCZOVÁ (Ostravská Univerzita), prof. Jan FELLERER (University of Oxford), проф. Євгенія А. Карпіловська (Національна академія наук України, Київ), prof. Krystyna KLESZCZOWA (Uniwersytet Śląski, Katowice), prof. Halina KUREK (Uniwersytet Jagielloński, Kraków), prof. Janina LABOCHA (Uniwersytet Jagielloński, Kraków), prof. Koji MORITA (Tokyo University of Foreign Studies, Section of Polish Studies, Tokyo), dr hab. Mirosława MYCAWKA, prof. UJ (Uniwersytet Jagielloński, Kraków), prof. Anna PAJDZIŃSKA (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin), prof. Renata PRZYBYŁSKA (Uniwersytet Jagielloński, Kraków), prof. Kazimierz Sikora (Uniwersytet Jagielloński, Kraków), prof. Harry Walter (Universität Greifswald)

Redakcja

prof. dr hab. Maciej RAK (redaktor naczelny),
dr hab. Kinga TUTAK, prof. UJ,
dr Tomasz KURDYŁA (sekretarz redakcji),
dr Anna CZELAKOWSKA

Adres redakcji

„LingVaria”

Wydział Polonistyki UJ, ul. Gołębia 20, 31-007 Kraków, pok. 33a
e-mail: lingvaria@uj.edu.pl
www.lingvaria.polonistyka.uj.edu.pl
journals.akademicka.pl/lv

ISSN 1896-2122 (druk), ISSN: 2392-1226 (on-line, pdf)

Wersją pierwotną (referencyjną) czasopisma jest wersja elektroniczna

© Copyright by the Jagiellonian University and individual authors

Wydawca:

Księgarnia Akademicka Sp. z o.o.
ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków
e-mail: journals@akademicka.pl
<https://akademicka.pl>

Księgarnia Akademicka prowadzi sprzedaż i prenumeratę „LingVariów”

Publikacja dofinansowana przez Wydział Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego

Publikacja została częściowo sfinansowana ze środków
Priorytetowego Obszaru Badawczego Heritage w ramach programu
„Inicjatywa Dokończoności – Uczelnia Badawcza” w Uniwersytecie Jagiellońskim.

This publication was funded partially by the Priority Research Area Heritage under the program Excellence Initiative – Research University at the Jagiellonian University in Krakow.

Redakcja: Judyta WAŁĘGA

Korekta: Natalia HIPNAROWICZ

Skład i łamanie: Małgorzata MANTERYŚ-RACHWAŁ

Opracowanie graficzne okładki: Lesław SŁAWIŃSKI

Tłumaczenie streszczeń na ang.: Laura BIGAJ

SPIIS TREŚCI

Maciej RAK: Od redaktora naczelnego	7
---	---

Zagadnienia ogólne

Michaił KOTIN: Ontogenetyczny i filogenetyczny wymiar zmian językowych w zakresie gramatyki	11
Renata PRZYBYLSKA: Sygnały metaforyczności w tekstach użytkowych – na przykładzie metaforyki sportowej	25

Polszczyzna współczesna

Magdalena DANIELEWICZOWA, Izabela DURAJ-NOWOSIELSKA: Polski bezokolicznik celu przy czasownikach ruchu	41
Adam FAŁOWSKI: Ile jest słów pochodzenia ukraińskiego we współczesnej polszczyźnie ogólnej?	63
Natalia DŁUGOSZ: Co kryje w sobie <i>koronaparty</i> ? Językowy obraz pandemicznej uciechy wśród polskiej młodzieży studenckiej (na podstawie danych eksperymentalnych)	73
Konrad K. SZAMRYK: Stylizacja na język warszawskich blockersów w kreskówce <i>Blok ekipa</i>	85

Polszczyzna historyczna

Dorota ROJSZCZAK-ROBIŃSKA, Magdalena WISMONT, Kinga ZALEJARZ, Aleksandra DESKUR, Ewa NOWAK-PASTERSKA: Specyfika staropolszczyzny a anotacja gramatyczna. O potrzebie nowych wartości kategorii	99
Dorota ADAMIEC, Włodzimierz GRUSZCZYŃSKI, Magdalena MAJDAK, Mateusz ŻÓŁTAK: Barokowa polszczyzna w internecie, czyli <i>Elektryczny słownik języka polskiego XVII i XVIII wieku</i>	113
Marek ŁAZIŃSKI, Rafał L. GÓRSKI, Michał WOŹNIAK: Korpus XIX w. Uniwersytetu Warszawskiego i IJP PAN	125

Barbara BATKO-TOKARZ: O <i>guście ze smakiem</i> – czyli kiedy i dlaczego wyraz <i>gust</i> utracił w polszczyźnie znaczenie zmysłowe	135
Jolanta KLIMEK-GRĄDZKA: Umieranie i śmierć w polskojęzycznych drukach prawosławnych z kręgu Akademii Mohylańskiej	153
Magdalena GOZDEK, Ewa WOŹNIAK: Słownictwo religijne a reformacja. Głos w dyskusji nad konfesyjnym zróżnicowaniem polskiej leksyki w XVI w. ...	167

Dialektologia

Janina LABOCHA: Zaolziańska wspólnota w trosce o tożsamość językową i kulturową	181
---	-----

Etymologia

Taras PYTS: Deutsche Appellativa Zur Bezeichnung Von Metallgiessern Im Spiegel Polnischer, Ukrainischer Und Weissrussischer Sprachdenkmäler	197
---	-----

Onomastyka

Mariusz RUTKOWSKI: Onomastyka otwarta. Współczesne kierunki rozwoju polskich badań nad nazwami własnymi	215
Tetiana CHERNYSH, Serhii YERMOLENKO: Warsaw and Kyiv Lodging Establishment Names of the Early 20 th Cent.	225
Rafał MAZUR: O nazwach handlowych polskich miódów pitnych – między tradycją a nowoczesnością	237
Anna PILIŃSKA: <i>Krakuś, radomek, warszewik i gdańskmen</i> – uwagi o ekspresywnej potencji słowotwórczej wybranych nazw miast	253

Z przeszłości językoznawstwa

Zofia KUBISZYN-MĘDRALA, Monika SZPICZAKOWSKA: Pamięć nostalgiczna i językowa w listach lwowian do Profesor Zofii Kurzowej (w dwudziestą rocznicę śmierci Uczonej)	271
---	-----

Język polski za granicą

Bartosz T. WOJCIECHOWSKI, Władysław T. MIODUNKA: Mikołaj Rej i jego epoka po japońsku. Rozważania na marginesie książki ミコワイ・レイ氏の鏡と動物園 [Zwierciadło i Zwierzyniec pana Mikołaja Reja]	291
---	-----

Maciej Rak
Uniwersytet Jagielloński, Kraków
maciej.rak@uj.edu.pl

OD REDAKTORA NACZELNEGO

Wśród artykułów, które publikujemy w niniejszym numerze „LingVariów”, znalazł się tekst Zofii Kubiszyn-Mędrali i Moniki Szpiczakowskiej o listach z prywatnego archiwum prof. Zofii Kurzowej. Jak czytamy w początkowych partiach artykułu, w maju 2023 r. mija dwudziesta rocznica śmierci prof. Z. Kurzowej. Jej uczniem był założyciel i pierwszy redaktor „LingVariów” – prof. Mirosław Skarżyński, który w prywatnych rozmowach wielokrotnie wspominał, jak wiele zawdzięczał swojej Pani Profesor.

Troje spośród obecnych członków redakcji (Anna Czelakowska, Kinga Tutak i Maciej Rak) było także studentami prof. Z. Kurzowej. Z perspektywy studenckiej Pani Profesor wyróżniała się na tle ówczesnej kadry akademickiej trochę przedwojennymi manierami w dobrym tego słowa znaczeniu. Wykład z gramatyki historycznej języka polskiego zawsze zaczynał się punktualnie (Pani Profesor nie tolerowała spóźnień), był tak przejrzysty i przystępny, że notatki z niego wyglądały jak nieco skrócona wersja podręcznika. Prof. Kurzowa część wykładu poświęcała także na zagadnienia dialektologiczne, do omawiania których potrzebna była mapa Polski, więc jednemu studentowi przypadała na drugi semestr rola mapowego, czyli osoby przynoszącej mapę z Biblioteki Instytutu Filologii Polskiej (dziś Wydziału Polonistyki). Studiującą młodzież urzekało również ł sceniczne, o istnieniu którego dowiadaliśmy się na pierwszym roku studiów na kursie gramatyki opisowej, a które słyszeliśmy w wypowiedziach Prof. Kurzowej, bo to była cecha Jej języka.

Na drugiej stronie okładki publikujemy zdjęcie z zasobów Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie, za jego udostępnienie serdecznie dziękujemy dyrektorowi Archiwum – prof. Tomaszowi Pudłockiemu.